КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра освітньої політики

Програма підвищення кваліфікації керівників та заступників керівників закладів освіти і установ

«ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ОНОВЛЕНОГО ПОЛОЖЕННЯ ПРО АТЕСТАЦІЮ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ. СЕРТИФІКАЦІЯ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики

(Протокол №8 від 21.09.2026 р.)

Завідувачка кафедри Галина ЛОЇК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол №6 від 1.10.2026р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва програми: програма підвищення кваліфікації керівників та їх заступників закладів освіти і установ
«Практичні аспекти застосування норм оновленого Положення про атестацію педагогічних працівників. Сертифікація»

Розробники: Козлова Людмила Григорівна, старша викладачка кафедри освітньої політики; **Пазюк Сергій Зіновійович**, учитель-методист, вчитель Самбірського ліцею ім. А. Чайковського

Напрям підвищення кваліфікації: розвиток управлінської компетентності керівників та їх заступників закладів освіти і установ.

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти від 12.10.2022 р. № 905.

Термін дії програми: з 01.01.27 р. до 01.01. 32 р.

Рецензенти: Лоїк Галина Богданівна, завідувачка кафедри освітньої політики, кандидат педагогічних наук
Іваськів Орест Леонович, директор комунального закладуЛьвівської обласної ради «Львівський науковий ліцей №1 імені Б.І.Антонича»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: Реформування системи освіти в Україні в умовах правового режиму воєнного стану та євроінтеграційних процесів вимагає кардинального оновлення підходів до оцінювання професійної діяльності педагогів. Атестація та сертифікація є ключовими державними інструментами контролю якості кадрового потенціалу, які безпосередньо впливають на мотивацію вчителя, його правовий статус та рівень оплати праці.

Впровадження базового наказу МОН № 805 від 09 вересня 2022 року «Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників» ,наступних змін за наказом 1277, а також нормативних коригувань 2026 року (накази МОН № 445 та № 582) суттєво змінили процедуру атестації, оцінювання педагогів. Основний вектор цих оновлень спрямований на дебюрократизацію, цифровізацію процесів, зменшення психологічного тиску на вчителя та розширення ролі сертифікації як прозорого, незалежного, альтернативного інструменту оцінювання професійних компетентностей педагогів.

Сучасні реалії змушують реагувати на нестандартні кадрові ситуації: атестація педагогів, які повернулися з тривалих відпусток, перебували за

кордоном під час воєнного стану, або працюють за сумісництвом на кількох посадах в одному чи різних закладах освіти.

Практика показує, що керівники закладів освіти та члени атестаційних комісій часто припускаються процедурних помилок через застарілі стереотипи (вимога тотального відвідування уроків, примусове написання характеристик, оформлення «папок», неправомірний розрахунок стажу чи ігнорування пільг сертифікованих вчителів). Це призводить до грубих процедурних порушень, трудових спорів та апеляцій.

Програма розроблена на основі вимог Положення про атестацію педагогічних працівників зі змінами, Положення про сертифікацію педагогічних працівників зі змінами, професійного стандарту "Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти", враховує також вимоги нормативно-правових актів: Закон України «Про освіту», Закон України “Про повну загальну середню освіту”, « Про дошкільну освіту», постанови Кабінету Міністрів України № 800 зі змінами, що регулюють питання професійного розвитку та ліцензійних умов освітньої діяльності. Освітній процес за програмою включає поєднання інтерактивних лекцій із практичними заняттями.

Дана програма дає відповіді на складні проблемні питання. Актуальна, оскільки покликана надати директорам та їхнім заступникам чіткі, юридично вивірені, практичні алгоритми дій для безпомилкового проведення атестаційного процесу, дозволить їм уникнути правових помилок при роботі комісій, а також опанувати сучасні інструменти цифровізації атестаційного періоду, адміністрування та наповнення контентом електронних освітніх платформ (ЄАС, ІСУО тощо).

Цільова група: керівники та заступники керівників закладів освіти і установ

Обсяг(тривалість) :15 годин / 0.5 кредиту ЄКТС.

Особливості реалізації програми: немає

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: забезпечення неперервного професійного розвитку керівників і заступників керівників закладів освіти і установ. Формування та розвиток нормативно-правової, управлінської, інформаційно-цифрової компетентностей слухачів щодо організації, документування та успішного проходження атестації й сертифікації педагогічних працівників відповідно до чинного законодавства України.

Завдання підвищення кваліфікації:

- розкрити ключові новації та практичні нюанси оновленого Положення про атестацію, сертифікації станом на 2026 рік з позиції педагогічного працівника.
- сформувати навички правильного оформлення, збору та подачі документів (зокрема в електронному вигляді) до атестаційних комісій;
- сформувати навички правомірного визначення умов для присвоєння/підтвердження категорій, розрахунку стажу та перевірки вимог щодо підвищення кваліфікації (зокрема напрямів інклюзії та психологічної підтримки);
- роз'яснити новий порядок комплексного оцінювання педагогічної діяльності, значення професійних стандартів в оцінюванні професійних компетентностей педагогів;
- ознайомити з алгоритмом та специфікою проходження трьох етапів сертифікації (незалежне тестування, самооцінювання, вивчення практичного досвіду) та механізмом її зарахування як чергової чи позачергової атестації;

- ознайомити слухачів із поняттям, принципами та можливостями функціонування електронних освітніх систем в Україні в контексті підвищення кваліфікації та атестації педагогів (зокрема Єдиної Атестаційної Системи (ЄАС), інформаційних систем ІСУО та Національної платформи професійного розвитку);
- сформувати практичні навички цифровізації атестаційного процесу та наповнення контентом персональних кабінетів користувачів в електронних атестаційних платформах

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/ набуватимуться:

- нормативно-правова компетентність(А1)
- компетентність стратегічного управління персоналом (А3)
- інформаційно-цифрова (Д3)

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- знає нормативні засади атестації та сертифікації педагогів (А1.1), приймає обґрунтовані рішення, запобігає порушенням і захищає їхні професійні права (А3.2);
- забезпечує умови для атестації, сертифікації та підвищення кваліфікації кадрів (А3), здійснює оцінювання за профстандартами (Д2.1) і володіє електронним документообігом та атестаційними платформами (Д3.3)

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах об'єктивності, прозорості та відповідності очікуваним результатам навчання. Результати навчання оцінюються за 100-бальною системою, яка складається з: 1) **поточного контролю** (практичного завдання) **– 40 бал**ів, 2) **підсумкового контролю** (тестування) (20 запитань) – **60 балів** (по 3 бали за кожну правильну відповідь) Курс вважається успішно завершений, якщо слухач сумарно набрав **не менше 60 балів (**за умови обов'язкового виконання обох видів контролю).

У випадку, якщо пропущено **понад 50%** навчального часу, передбаченого програмою підвищення кваліфікації, документ про підвищення кваліфікації **не видається**.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: сертифікат.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 3-х модулів та 6-х взаємопов'язаних тем. Передбачено виконання практичної роботи. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест із 20 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники 100 балів.

Прохідний бал – 60. Учасники, які успішно пройшли навчання, виконали практичну роботу та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 15 год, з них 5 год – лекційні заняття, 7 год – практична робота, 2 год – самостійна робота, 1 год- контрольн1 заходи.

Назва навчальних тем	**Лекції**	**Практич. заняття**	**Самос. робота**	**Контр. заходи**	**Усього**
Інтеграційно-мотиваційне заняття		1			1

Модуль1 Нормативні оновлення Положення про атестацію педагогічних працівників та їх практичне застосування (накази № 1277, № 445, № 582).	2	2	1		5
Тема 1.1. Нормативно-правові акти в галузі освіти, які регламентують атестацію педагогів. Зміни основних принципів, норм, порядку атестації.	2				2
Тема 1.2. Роль керівника закладу в дотриманні правових аспектів атестації, сертифікації педагогів.		2	1		3
Модуль 2. Новий порядок та процедура всебічного та комплексного оцінювання професійних компетентностей педагогів. Професійні стандарти. Сертифікація .	2	2			4
Тема 2.1. Сертифікація - зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника.	2				2
Тема2.2. Професійні стандарти, їх значення в оцінюванні педагогів в атестації та сертифікації.		2			2
Модуль 3. Цифровізація атестаційного періоду.	1	2	1		4
Тема 3.1**.** Електронні освітні системи: суть та принципи їх роботи в контексті процесів підвищення кваліфікації та атестації.	1				1
Тема 3.2. Можливості адміністрування атестаційного процесу в електронних системах		2	1		3
Підсумкове тестування				1	1
УСЬОГО	5	7	2	1	15

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Нормативні оновлення Положення про атестацію педагогічних працівників та їх практичне застосування (накази № 1277, № 445, № 582)

Тема 1.1 Нормативно-правові акти в галузі освіти, які регламентують атестацію педагогічних працівників. Зміни основних принципів, норм, порядку атестації.

Нормативно-правові документами з атестації: Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН від 09 вересня 2022р.№805) зі змінами (Накази МОН № 1277, № 445, №582). Мета атестації.

Зміни основних принципів, норм, порядку атестації та їх практичне застосування. Порядок проведення атестації педагогічних працівників, підвищення їх кваліфікації в закладі, установі освіти та вимоги до обсягів підвищення кваліфікації. Дебюрократизація, цифровізація атестаційного процесу. Повноваження та алгоритми дій атестаційних комісій та керівництва закладу освіти в атестації педагогічних працівників. Умови вивчення практичного досвіду роботи. Нові вимоги до присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань. Атестація окремих категорій педагогічних працівників (які працюють за кордоном чи повернулися після тривалої перерви з-за кордону, сумісники). Атестація в умовах надзвичайних ситуацій. Порядок оскарження рішень атестаційної комісії. Вимоги до оформлення атестаційної документації. Документообіг.

Тема 1.2. **Практикум**: **роль керівника закладу освіти в дотриманні правових аспектів атестації, сертифікації педагогів.**

Правова компетентность керівника щодо організації та проходження атестації та сертифікації педагогічних працівників в умовах чинного законодавства. Основні права, обов'язки та гарантії педагогів. Шляхи попередження та уникнення правових та фінансових порушень в проведенні атестації, сертифікації педагогічних працівників. Виконання завдань з 2-3-х проблемних ситуацій в атестації педагогічних працівників, поданих викладачем. Обговорення, алгоритми врегулювання спірних питань слухачів курсів , прийняття вірних рішень в проблемних ситуаціях (перенесення строків атестації, збереження категорій у нестандартних ситуаціях, автоматичне зарахування сертифікації, розрахунок стажу тощо).

Модуль 2. Новий порядок та процедура всебічного та комплексного оцінювання професійних компетентностей педагогічних працівників. Професійні стандарти. Сертифікація.

Тема 2.1. **Сертифікація - зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника**

Нормативно-правові акти в галузі освіти, які регламентують проведення сертифікації педагогічних працівників в Україні. Положення про сертифікацію педагогічних працівників зі змінами..

Юридичний статус сертифікації як прозорого, незалежного інструменту оцінювання професійних компетентностей педагогів. Роль керівника закладу освіти у забезпеченні права педагогічних працівників на проходження сертифікації та підтримці їх добровільної сертифікації. Перевага сертифікації для педагогічних працівників. Умови участі та квоти педагогів в сертифікації. Умови участі керівника закладу у сертифікації. Етапи проходження сертифікації: незалежне тестування, самооцінювання, вивчення практичного досвіду експертами ДСЯО. Механізм зарахування сертифікації як чергової чи позачергової атестації. Значення сертифікація для вчителів. Відмінність сертифікації від атестації. Перспективи сертифікації.

Тема 2.2. Професійні стандарти, їх значення в оцінюванні педагогів в атестації та сертифікації.

Професійні стандарти: «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти», «Практичний психолог закладу освіти», «Вихователь закладу дошкільної освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». Методичні рекомендації МОН щодо ваповадження професійних стандартів. Характеристика трудових функцій та компетентностей керівника та вчителя ЗЗСО за їх Професійними стандартами. Значення професійних стандартів в атестації та сертифікації педагогічних працівників: в оцінюванні їх професійної діяльності, в їх професійному розвитку, підвищенні кваліфікації. Суть нового порядку всебічного та комплексного оцінювання професійних компетентностей педагогічних працівників: результати їхньої роботи**,** здобутків, досягнень, професійної кваліфікації, ділових якостей на основі обгрунтованих критеріїв. Значення нового порядку в атестації педагогів та їх сертифікації.

Анкета самооцінювання вчителя власної професійної майстерність, планування свого подальшого професійного розвитку. Оцінка анкети керівником. Професійні стандарти в розробленні освітніх програм підготовки фахівців за спеціальностями галузі знань «Освіта/ Педагогіка», програм професійного розвитку педагогічних працівників та підвищення кваліфікації. Використання професійних стандартів педагогів керівниками закладів освіти в розробленні посадових інструкцій до відповідних посад, оцінюванні професійної діяльності педагогічних працівників.

Модуль 3. **Цифровізація атестаційного періоду**.

Тема 3.1 . **Електронні освітні системи: суть та принципи їх роботи в контексті процесів підвищення кваліфікації та атестації.**

Електронні освітні системи та принципи їх роботи. Огляд освітніх інформаційних систем в Україні. Національна платформа професійного розвитку педагогічних працівників як приклад єдиної платформи підвищення кваліфікації. Електронна атестація педагогічних працівників на базі ІСУО.

Єдина Атестаційна Система і робота в ній. Значення єдиної атестаційної програми в об'єднанні всіх ланок атестаційного процесу - заклади освіти, атестаційні комісії, ІППО та суб'єкти підвищення кваліфікації.

Тема 3.2. **Практикум: можливості адміністрування атестаційного процесу в електронних системах.**

Огляд кабінету користувача в системі ЄАС та в електронній атестаційній системі (ІСУО). Виконання практичного кейсу «Цифровий супровід атестації педагогічного працівника»: від створення/заповнення необхідних відомостей до перевірки даних, завантаження документів та контролю проходження етапів атестації в електронній системі. Забезпечення процедури самооцінювання та оцінювання педагогічних працівників у відповідності до діючих стандартів освіти. Шляхи вдосконалення діючих електронних атестаційних платформ. Покроковий алгоритм подання, перевірки та адміністрування атестаційної документації педагогічних працівників в електронній формі.

3.1 Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Яка Ваша роль у проведенні атестації та проходженні сертифікації педагогічними працівниками, як Ви працюєте із сертифікованими педагогами?
2. Який порядок проведення атестації педагогів у вашому закладі за новим Положенням, врахорвуючи нові зміни?
3. Проаналізувати типові помилки під час проведення атестації, що забезпечить попередження правових та фінансових порушень.
4. Яка Ваша роль керівника у підвищенні кваліфікації педагогів та їх професійному розвитку?
5. Визначити, які права і обов'язки мають педагоги під час проведення їх атестації та проходження сертифікації та як їх захистити.
6. Проаналізувати, як у Вашому закладі освіти здійснюється оцінювання педагогічної діяльності педагогів: які критерії застосовуються, які інструменти використовуються та наскільки це оцінювання є об'єктивним і зрозумілим для вчителів. Визначити сильні сторони та можливі ризики або формальні підходи.
7. Розробити чек-лист індивідуального плану професійного розвитку на 2027,2028 роки.
8. Яка підсумкова документація за результатами атестації, вимоги до її оформлення і зберігання?
9. Опрацювати інтерфейс персонального кабінету користувача в електронних системах (ЄАС / ІСУО), розробити покроковий алгоритм подання, перевірки та адміністрування атестаційної документації педагогічних працівників в електронній формі.
10. Створити чек-лист роботи в ЄАС/ІСУО.
11. Провести процес самооцінювання педагогічних працівників та здійснити зустрічну оцінку професійних знань та вмінь на основі анкет самооцінювання на відповідність професійному стандарту.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України «Про освіту»https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020): https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
3. Закон України «Про дошкільну освіту»; (2025).

4. Постанова КМУ «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» від 21.08 2019 №800 зі змінами №1133 від 27.12.2019, №1343 від 22.10.2025р, №1726 від 24.12.2025.
5. Постанова КМУ «Про затвердження Положення про сертифікацію педагогічних працівників»від 27.12. 2018 № 1190, зі змінами №31 від 14.01.2025.
6. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80.
7. Державний стандарт базової середньої освіти (2021): https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898.
8. Професійний стандарт "Керівник (директор) закладу загальної середньої світи":https://osvita.ua/doc/files/news/844/84426/Nakaz-568-zatverdzh_standartu_keriv_22_0.pdf.
9. Положення про атестацію педагогічних працівників, наказ МОН №805 від 09 .09.2022, зі змінами № 1277 від 10.09 2024 , № 1169_від 23 .12.2022, № 445 від 13 .03.2026, № 582 від 06.04.2026.
10. Сертифікація вчителів на сторінці МОН: https://mon.gov.ua/ua/tag/sertifikaciya-pedagogichnih-pracivnikiv.
11. Сертифікація вчителів на сторінці ДСЯО: http://www.sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/sertyfikatsiia-pedahohichnykh-pratsivnykiv.
12. Абетка для директора (ДСЯО) (2021) http://www.sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/kerivnykam/vnutrishnia-systema-zabezpechennia-iakosti-osvity/905-abetka-dlia-dyrektora
13. Методичні рекомендації «Застосування оновленого професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» від 18 грудня 2024 року, УІРО.
14. «Методичні рекомендації щодо застосування професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти».2021р, Український інститут розвитку освіти. https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/metod.rekom.pdf.
15. Лист МОН № 1/15511-22 від 20 грудня 2022 року. «Про методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти».

Основна література

1. Атестація педагогічних працівників закладів освіти: огляд нового
2. Положення naurok.com.ua. Facebook.
3. Сайт Педрада Джерело: https://oplatforma.com.ua/article/2987-atestatsya-vchitelv-maybutnogo.
4. Знайшов https://znayshov.com/.../atestatsiia_2025_pidvyshchennia...

5. https://znayshov.com/News/Details/nove_polozhennia_pro_atestatsiiu
6. Атестація педагогів у 2026 році: що змінилося https://znayshov.com/.../atestatsiia_pedahohiv_u_2026...
7. Випуск 10. Атестація педагогічних працівників: права, обов'язки, гарантії та типові помилки.
8. Електронна атестація. Інструкція для закладів освіти. https://drive.google.com/file/d/1hreM_tbJvyu2VgFKsaB6D8otNxB5Ltcc/view?usp=sharing.1
9. Єдина атестаційна система https://eas.ua/support.